IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 22)

z dnia 22 lipca 2020 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 22)

22 lipca 2020 r.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradująca pod przewodnictwem posła **Tomasza Ławniczaka (PiS)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– projekt planu pracy Komisji na okres od 1 sierpnia do 31 grudnia 2020 r.,

– odpowiedź Ministra Finansów na dezyderat nr 1 skierowany do Prezesa Rady Ministrów w sprawie prawnego i finansowego uregulowania problemów jednostek samorządu terytorialnego w związku z przymusową restrukturyzacją Podkarpackiego Banku Spółdzielczego w Sanoku.

W posiedzeniu udział wzięli: **Sebastian Skuza** sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Marek Wójcik** pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich do spraw legislacyjnych, **Bartłomiej Zydel** ekspert Związku Powiatów Polskich oraz **Dominik Tarczyński** poseł do Parlamentu Europejskiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agnieszka Jasińska, Sławomir Jakubczak, Jolanta Osiak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dzień dobry. Szanowni państwo posłowie, szanowni goście, otwieram 22. posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

Witam wszystkich członków Komisji obecnych na sali oraz tych, którzy łączą się z nami przez Internet. Witam także pozostałych uczestników posiedzenia, w szczególności pana ministra Sebastiana Skuzę z Ministerstwa Finansów. Witam serdecznie, panie ministrze.

Informuję, że posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

Zanim jednak przejdziemy do realizacji porządku dziennego, sprawdzimy kworum. Proszę o naciśnięcie dowolnego przycisku na pulpicie głosowania w celu sprawdzenia kworum. Proszę wyświetlić pulpit. Szanowni państwo, jeżeli ktoś z obecnych posłów nie może się zalogować, oczywiście jego głos będziemy tutaj doliczać, ale proszę to zgłosić. Dziękuję. Wyrzucił, tak? Wobec tego jeszcze momencik poczekamy. Głosowało 22 członków Komisji, a zatem stwierdzam kworum.

Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie projektu planu pracy Komisji na okres od 1 sierpnia do 31 grudnia 2020 roku oraz rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Finansów na dezyderat nr 1 skierowany do Prezesa Rady Ministrów w sprawie prawnego i finansowego uregulowania problemów jednostek samorządu terytorialnego w związku z przymusową restrukturyzacją Podkarpackiego Banku Spółdzielczego w Sanoku.

Szanowni państwo, w dniu 7 lipca pani marszałek zwróciła się do przewodniczących komisji z pismem w sprawie sporządzenia planu pracy Komisji na okres od 1 sierpnia do 31 grudnia. Pierwsza wersja projektu planu pracy w zasadzie ograniczała się do prac nad projektami ustaw. Prezydium Komisji ostatecznie przedstawia wersję poszerzoną o przygotowanie dwóch inicjatyw ustawodawczych oraz przedstawienie kilku ważnych informacji Najwyższej Izby Kontroli. W związku z ograniczeniami związanymi z zagro-

żeniem COVID nie przewidujemy wizyt delegacji zagranicznych ani wyjazdowych posiedzeń oraz konferencji. Chciałbym to mocno podkreślić.

Czy są uwagi do przedstawionego projektu planu pracy? Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła plan pracy. Możemy w ten sposób? Szanowni państwo, sprzeciwu nie słyszę ani ze strony zdalnych łączy internetowych, ani od członków Komisji bezpośrednio zasiadających na sali. Stwierdzam, że Komisja przyjęła plan pracy Komisji na okres od 1 sierpnia do 31 grudnia 2020 roku.

Szanowni państwo, na 13. posiedzeniu w dniu 4 marca Komisja przyjęła dezyderat w sprawie prawnego i finansowego uregulowania problemów jednostek samorządu terytorialnego w związku z przymusową restrukturyzacją Podkarpackiego Banku Spółdzielczego w Sanoku. Na wcześniejszym posiedzeniu w dniu 27 lutego Komisja wysłuchała informacji podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, pana Tomasza Robaczyńskiego i przeprowadziła dyskusję. Odpowiedź na dezyderat wpłynęła do pani marszałek w dniu 30 maja. Proszę pana ministra o przedstawienie w skrócie odpowiedzi na dezyderat. Uprzedzę, że odpowiedź otrzymaliśmy drogą internetową w dniu 16 lipca. Każdy z państwa mógł się zapoznać się treścią odpowiedzi na dezyderat, ale poproszę pana ministra o krótką charakterystykę.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, może przejdę do najważniejszej rzeczy, co udało się zrobić w zakresie rozwiązań finansowych. Wspólnie z Zespołem do Spraw Systemu Finansów Publicznych Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego udało się wygospodarować środki z rezerwy subwencji ogólnej i przekazać do powiatów i gmin, które posiadały środki w banku, który został poddany procedurze resolution, w wysokości niemal 70 000 tys. zł. Wszystkie te jednostki otrzymały środki na subwencje na zadania własne. Nie ma takiej prawnej możliwości, żeby zadośćuczynić jednostkom samorządu terytorialnego i wprost oddać środki z tytułu upadłości. Moim zdaniem powodowałoby to niezgodność z dyrektywą. Jednostki samorządu terytorialnego nie są objęte gwarancjami, nawet do równowartości 100 tys. euro, tak jak Skarb Państwa i instytucje finansowe, niemniej jednak inną metodą, również za zgodą Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, udało się zadośćuczynić na kwotę 100% strat, jakie zostały poniesione przez jednostki samorządu terytorialnego w banku poddanego procedurze resolution. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Pan poseł Jacek Protas. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Jacek Protas (KO):

Panie przewodniczący, panie ministrze, szanowni państwo, jako jeden z inicjatorów posiedzenia Komisji w tej sprawie przed kilkoma miesiącami chciałbym podziękować za rozwiązanie tego problemu. Okazuje się, że jeżeli chce się uczciwie podejść do samorządów terytorialnych, jeżeli chce się im pomóc, to sposoby się znajdą. Dwukrotnie rozmawialiśmy w ramach Komisji, również w obecności przedstawicieli poszkodowanych samorządów, w jaki sposób można pokryć ich straty. Okazało się, że nasze podpowiedzi, nasze wskazania sprawiły, że problem został rozwiązany. Mam tylko nadzieję, że jak proponowaliśmy, jak mówiliśmy o tym podczas poprzednich posiedzeń Komisji, rząd przygotuje rozwiązanie systemowe dla tego rodzaju wydarzeń, dlatego że niestety, ale w przyszłości mogą się również powtarzać.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy jeszcze ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Nie widzę. Czy ktoś z przedstawicieli samorządów terytorialnych? Proszę bardzo. Pan Marek Wójcik. Związek Miast Polskich.

Pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich do spraw legislacyjnych Marek Wójcik:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie ministrze, szanowni państwo, chciałbym przyłączyć się do głosu pana posła Jacka Protasa. Udało się znaleźć rozwiązanie przy akceptacji naszych organizacji samorządowych. Zresztą ta akceptacja była

od samego początku. Zapewne państwo pamiętacie, że na posiedzeniach Komisji mówiliśmy, iż trzeba pomóc poszkodowanym samorządom. Od początku zwracaliśmy uwagę, że powinno się im zrekompensować ubytki.

Przychylam się także do wniosku pana posła dotyczącego rozwiązań systemowych na przyszłość. W ogóle wydaje się, że z różnych powodów warto byłoby porozmawiać trochę szerzej na temat relacji organów administracji publicznej z bankami, o możliwościach w tym zakresie. Przede wszystkim po to, żeby uelastycznić owe relacje oraz spowodować, że będziemy mogli sięgać po środki, będziemy bardziej bezpieczni w tym zakresie. Mówiąc my mam na myśli tak naprawdę wszystkich mieszkańców naszych wspólnot samorządowych. Jest to bardzo istotne także w kontekście w tego, co się w tej chwili dzieje, w kontekście pandemii i korzystania z narzędzi informatycznych w tym zakresie w większym stopniu niż do tej pory, generalnie w zakresie bezpieczeństwa jednostek samorządu terytorialnego czy organów administracji publicznej w relacjach z bankami. Wobec tego będziemy bardzo wdzięczni panu przewodniczącemu i Wysokiej Komisji, jeżeli zechcą w tej sprawie wykazywać inicjatywę, która w procesie legislacyjnym doprowadziłaby do uchwalenia nowych, korzystnych dla samorządów regulacji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę bardzo. Oddaję panu głos. Proszę się przedstawić.

Ekspert Związku Powiatów Polskich Bartłomiej Zydel:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Bartłomiej Zydel – Związek Powiatów Polskich.

Wysoka Komisjo, szanowny panie ministrze, myślę, że tak naprawdę w odpowiedzi na dezyderat rysują się dwa kluczowe problemy, dwa kluczowe wątki. Pierwsza rzecz, to ewentualna zmiana dyrektywy. Jeżeli taka dyskusja toczy się na forum Unii Europejskiej, to my jako korporacje – deklaruję to w imieniu Związku Powiatów Polskich – na pewno jesteśmy gotowi poprzeć chociażby lekkie sygnały, jak było wskazywane w odpowiedzi na dezyderat. Jeżeli moglibyśmy wzmocnić taki głos, jak najbardziej jesteśmy do tego gotowi.

Na poziomie dyrektywy jest wykluczenie co do gwarantowania depozytów jednostek samorządu, chociaż co prawda w dyrektywie jest mowa o organach władzy publicznej, ale samo przez się rozumie się, że mamy wykluczenie gwarantowania, a umówmy się, że jednostki samorządu z budżetem do 500 tys. euro jest bardzo ciężko, bardzo trudno znaleźć. Jest to pierwsza kwestia.

Druga sprawa to to, co pojawiło się właśnie w odniesieniu do Podkarpackiego Banku Spółdzielczego, czyli kolejność zaspokajania należności, umarzania zobowiązań. Być może warto byłoby się zastanowić nad tym, czy w prawie upadłościowym nie należałoby jednak wyodrębnić kategorii dotyczącej jednostek samorządu albo zakwalifikować jednostki samorządu do wyższej kategorii niż ma to miejsce w chwili obecnej. To takie dwa postulaty. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo za te uwagi. Czy jeszcze ktoś ze środowiska samorządowego? Nie widzę. Czy pan minister chciałby się do tego ustosunkować? Proszę uprzejmie, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, według mojej wiedzy, w tej chwili nie toczą się żadne prace nad zmianą systemu resolution w dyrektywie dotyczącej systemu gwarantowania depozytów.

Druga rzecz, nawet jeżeli byłyby to prace europejskie, to nie byłyby to krótkie prace. Najpierw musiałoby być rozstrzygnięcie na poziomie europejskim, dopiero później implementowalibyśmy postanowienia dyrektywy do prawa krajowego. Na pewno nie byłby to krótki proces.

Powiem, że trudno mi sobie wyobrazić jakieś systemowe rozwiązanie w postaci ustawy o rekompensowaniu samorządom strat w takich przypadkach. Powiem tak. Jako wieloletni pracownik Banku Gospodarstwa Krajowego mogę powiedzieć, że jest rozwiązanie systemowe eliminujące ryzyko do zera. Mianowicie jest to prowadzenie przez jed-

nostkę samorządu terytorialnego rachunku w Banku Gospodarstwa Krajowego. Bank Gospodarstwa Krajowego, poza Narodowym Bankiem Polskim, jest jedynym bankiem działającym na podstawie Prawa bankowego, który nie ma zdolności upadłościowej. Nie jest objęty systemem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z tego powodu, że de facto na swoje zobowiązania ma gwarancje Skarbu Państwa. Można sobie wyobrazić takie rozwiązanie systemowe, ale nie wiem, czy jednostki samorządu terytorialnego byłyby zainteresowane takim rozwiązaniem. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Głos chciał jeszcze zabrać pan poseł Jacek Protas. Proszę bardzo, panie pośle.

Poseł Jacek Protas (KO):

Panie ministrze, teraz jest pan ministrem, a był pracownikiem banku. Zwracam uwagę, że samorządy terytorialne są zobowiązane do wyłaniania banku prowadzącego ich rachunek w formie przetargu. Nie ma żadnych uregulowań, które mogłyby pozwolić na to, żeby prowadziły swoje rachunki tylko i wyłącznie właśnie w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Jeszcze raz pan minister. Proszę bardzo.

Sekretarz stanu w MF Sebastian Skuza:

Jeżeli mogę, chciałbym odnieść się ad vocem. Właśnie mówiłem o rozwiązaniu systemowym, że jednostki samorządu terytorialnego, troszkę tak jak jednostki sektora finansów publicznych, mają obowiązek konsolidacji i prowadzenia przynajmniej rachunków głównych w Banku Gospodarstwa Krajowego. Można sobie wyobrazić takie rozwiązanie systemowe w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego, tylko nie wiem, nie mam takich informacji, czy jednostki samorządu terytorialnego byłyby zainteresowane takim rozwiązaniem. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję. O głos poprosił jeszcze pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich do spraw legislacyjnych Marek Wójcik:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Będzie naprawdę bardzo krótko. Zwracam się do pana ministra. Panie ministrze, moim zdaniem, to rozwiązanie jest niekonstytucyjne. Ogranicza swobodę prowadzenia działalności gospodarczej. W związku z tym wydaje mi się, że nie warto iść w tę stronę. Chcielibyśmy mieć jakiś bezpieczny element, ale chcemy do tego dojść, jak już tutaj padło, w drodze wyboru konkurencyjnej oferty. Wydaje mi się, że taka propozycja byłaby niekonstytucyjna. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, myślę, że wyczerpaliśmy dyskusję. Kończąc powiem tyle, że kluczem jest tutaj prawo europejskie, dyrektywy płynące z poziomu europejskiego i potem ich implementacja do prawa krajowego. Trudno sobie wyobrazić inne pole manewru, aniżeli to, które jest zapisane w aktualnym prawie europejskim i w aktualnym prawie krajowym.

Szanowni państwo, jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Komisja przyjęła odpowiedź na dezyderat. Sprzeciwu nie widzę, nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła odpowiedź.

Na tym porządek dzienny został wyczerpany.

Zamykam posiedzenie.

Informuję jednocześnie, że protokół z posiedzenia Komisji z załączonym pełnym zapisem jego przebiegu będzie do wglądu w Sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Dziękuję uprzejmie.